

Hoogheemraadschap van
Rijnland

Projectplan op basis van art. 5.4 van de Waterwet

voor de aanleg van een
peilscheiding en gemaal
aan de **Turfmarkt** in **Gouda**

in het kader van het project
Gouda Stevige Stad

Inhoudsopgave

1.	Inleiding en leeswijzer	4
2.	Projectomschrijving (wat gaan we doen)	5
2.1	Aanleiding en doel van het project.....	5
2.2	Wat is een projectplan?.....	6
2.3	Inhoud en omvang van het project	6
3.	Beleidskader (waarom gaan we het doen)	14
4.	Projectuitvoering (hoe gaan we het doen)	15
4.1	Uitgevoerde onderzoeken	15
4.2	Uitgangspunten.....	18
4.2.1	Planning.....	18
4.2.2	Aanbesteding.....	19
4.2.3	Randvoorwaarden	19
4.2.4	Legger	19
4.3	Realisatie	19
4.4	Samenwerking	19
4.5	Onderhoud	20
5.	Consequenties voor derden en beperking nadelige effecten	21
5.1	Impact op de omgeving	21
5.2	Beperking nadelige effecten.....	22
5.3	Nadeelcompensatie	25
6.	Besluitvormingsprocedure	26
Bijlage	Tabel met GIS-codes	27

Samenvatting

Rijnland werkt samen met de gemeente Gouda aan de aanpak van (water)overlast door bodemdaling in de binnenstad van Gouda. In het najaar van 2020 hebben de gemeenteraad van Gouda en de verenigde vergadering van Rijnland het Kaderplan Bodemdaling Binnenstad (KBB) vastgesteld. De verenigde vergadering van Rijnland heeft tegelijk ook het peilbesluit voor de Stadsboezem van Gouda herzien.

In het KBB staat het verlagen van het waterpeil in het oppervlaktewater en grondwater in de laaggelegen delen van de binnenstad centraal. Om het grondwaterpeil te kunnen verlagen past de gemeente de riolering aan. Voor de verlaging van het oppervlaktewaterpeil bouwt Rijnland 2 peilscheidingen, een inlaat en een gemaal.

Dit projectplan heeft betrekking op de peilscheiding en het gemaal die aan de Turfmarkt worden gebouwd.

De peilscheiding en het gemaal worden aangelegd aan het eind van de Turfmarktgracht, nabij de Lage Gouwe. Het gemaal wordt aangelegd tegen de noordzijde van de Turfmarkt, in de oksel van de Turfbrug. De impact van de peilscheiding en het gemaal op het stadsgezicht en op het uitzicht van de omwonenden is vanaf het begin van de ontwerpfase een belangrijk punt geweest in het afwegen van alle keuzes. Er zijn maatwerkkeuzes gemaakt, experts op het gebied van inpassing zijn betrokken en het ontwerp is geoptimaliseerd om het zo goed mogelijk in te passen in de omgeving. Onderstaande afbeeldingen geven een impressie van het gemaal en de peilscheiding.

Impressies van de vorm en het volume van het gemaal en de peilscheiding aan de Turfmarkt

Naast dit projectplan is ook een omgevingsvergunning nodig. Deze zal op een later moment worden aangevraagd.

Het zoveel mogelijk voorkomen en beperken van overlast tijdens de uitvoering is voor ons zo belangrijk, dat we dit als één van de beoordelingscriteria hebben opgenomen in de aanbestedingsprocedure waarmee we nu de aannemer selecteren. We maken in het bouwteam met de aannemer een plan om dit zoveel mogelijk te beperken.

1. Inleiding en leeswijzer

Het Hoogheemraadschap van Rijnland (Rijnland) is verantwoordelijk voor het beheer van watersystemen in zijn beheergebied. Voor het verbeteren van de waterhuishouding kan het nodig zijn dat maatregelen worden getroffen. Deze maatregelen bestaan in dit geval uit het aanleggen van waterstaatswerken, namelijk de bouw van een peilscheiding en gemaal in de Stadboezem Gouda.

In hoofdstuk 2 wordt toegelicht wat we gaan doen.

In hoofdstuk 3 wordt toegelicht waarom we dit doen.

In hoofdstuk 4 wordt toegelicht hoe we dat gaan doen.

In hoofdstuk 5 wordt toegelicht hoe we omgaan met eventuele nadelige effecten.

In hoofdstuk 6 wordt toegelicht hoe de besluitvorming verloopt.

2. Projectomschrijving (wat gaan we doen)

2.1 Aanleiding en doel van het project

Dit projectplan heeft betrekking op een peilscheiding en gemaal die aan de Turfmarkt worden gebouwd. Dit project draagt bij aan de verwezenlijking van de in artikel 2.1 van de Waterwet genoemde doelstellingen.

Kaderplan Bodemdaling Binnenstad

Rijnland werkt samen met de gemeente Gouda aan de aanpak van (water)overlast door bodemdaling in de binnenstad van Gouda. Dit project noemen we 'Gouda Stevige Stad'. In de afgelopen 50 jaar is het waterpeil in de binnenstad van Gouda niet meer verlaagd. Het gevolg hiervan is dat vochtproblemen en wateroverlast bij regen nu wijdverbreid zijn. Ruim 40% van de ca. 1400 gebouwen in de lage delen van de binnenstad heeft te maken met een zeer hoge grondwaterstand, met alle problemen van dien. Zonder ingrijpen groeit dit aantal gestaag; onbewoonbaarheid ligt daarbij op de loer.

Sinds 2014 hebben de gemeente en Rijnland samen met toonaangevende kennisinstellingen onderzoek verricht en een aanpak uitgewerkt. In het najaar van 2020 hebben de gemeenteraad van Gouda en de verenigde vergadering van Rijnland het [Kaderplan Bodemdaling Binnenstad](#) (KBB) vastgesteld. De verenigde vergadering van Rijnland heeft tegelijk ook het [peilbesluit voor de Stadsboezem van Gouda](#) herzien.

In het KBB staat het verlagen van het waterpeil in het oppervlaktewater en grondwater in de laaggelegen delen van de binnenstad centraal. Het aantal gebouwen met een zeer hoge grondwaterstand neemt af tot ca. 15%. Hiermee wordt het woonklimaat voor veel bewoners verbeterd en blijft de vitaliteit van de binnenstad als woongebied op peil. Ook besparen honderden eigenaren geld dat anders ingezet zou worden voor het bestrijden van vochtproblemen of ingrijpende bouwkundige aanpassingen, zoals het aanbrengen van een diepe paalfundering onder hun bestaande fundering.

Maatregelen

Voor het verlagen van het waterpeil zijn verschillende maatregelen nodig. Om het grondwaterpeil te kunnen verlagen past de gemeente de riolering aan en treft in het kader van de grondwaterzorgplicht enkele maatregelen om het risico op droogstand van diepe houten paalfunderingen te minimaliseren. Voor de verlaging van het oppervlaktewaterpeil bouwt Rijnland 2 peilscheidingen, een inlaat en een gemaal. De twee peilscheidingen komen aan de Turfmarkt en de Zeugstraat en vormen de begrenzing van het nieuwe peilvak waarbinnen we het oppervlaktewaterpeil verlagen. Het gemaal komt bij de peilscheiding aan de Turfmarkt. De inlaat komt bij de peilscheiding aan de Zeugstraat. Met het gemaal en de inlaat kunnen we het nieuwe waterpeil in de grachten regelen: het teveel aan water afvoeren en water inlaten wanneer het peil gezakt is.

Dit projectplan ziet alleen op de peilscheiding en het gemaal aan de Turfmarkt. Voor de peilscheiding met inlaat aan de Zeugstraat wordt later een apart besluit genomen.

Overige procedures

Met alleen het vaststellen van een projectplan kan nog niet tot uitvoering worden overgegaan. Daarvoor is ook een omgevingsvergunning voor 'bouwen' nodig. Deze zal op

een later moment, naar verwachting eind 2024, worden aangevraagd op basis van het definitief ontwerp (DO) van de peilscheiding en het gemaal.

2.2 Wat is een projectplan?

In het kader van het project 'Gouda Stevige Stad' is Rijnland van plan om een peilscheiding en gemaal aan te leggen aan de Turfmarkt in de Stadsboezem Gouda. Op basis van artikel 5.4 van de Waterwet dient hiervoor een projectplan vastgesteld te worden. Een projectplan beschrijft waarom het realiseren van deze objecten vanuit waterstaatkundig perspectief nodig is. Op grond van het tweede lid van artikel 5.4 dient een projectplan tenminste het volgende te bevatten:

- een beschrijving van het betrokken werk;
- de wijze waarop het wordt uitgevoerd; en
- een beschrijving van de te treffen voorzieningen gericht op het ongedaan maken of beperken van de nadelige gevolgen van de uitvoering van het werk.

2.3 Inhoud en omvang van het project

Onderwerp van dit projectplan

Dit projectplan heeft betrekking op de aanleg van de peilscheiding en het gemaal aan de Turfmarkt in Gouda.

Locatie

De peilscheiding en het gemaal worden aangelegd aan het eind van de Turfmarktgracht. Het gemaal wordt aangelegd tegen de noordzijde van de Turfmarkt, in de oksel van de Turfbrug. De locatie is weergegeven op onderstaande kaart en foto.

Kaart locatie peilscheiding en gemaal

Foto locatie peilscheiding en gemaal met op de achtergrond de Turfbrug

De locatie is eigendom van de gemeente Gouda (kadastraal perceel GDA01 B 3547). Rijnland is voornemens een recht van opstal te vestigen voor het gemaal en de peilscheiding.

Locatiekeuze

De locatie is in stappen gekozen. Ten eerste is in het Kaderplan Bodemdaling Binnenstad vastgesteld dat de peilscheidingen globaal ter hoogte van de Turfbrug en de Bostelbrug (maar niet ten zuiden daarvan) moeten komen.

Deze locaties zijn vervolgens preciezer uitgewerkt in een locatieverkenning aan de hand van diverse onderzoeken. Hierbij zijn ook diverse experts van de gemeente en de Adviescommissie Omgevingskwaliteit geraadpleegd. Bij de locatiekeuze hebben de volgende criteria meegespeeld:

- De archeologische waarden en hoe hiermee omgegaan moet worden (of er maatregelen nodig zijn en/of archeologische begeleiding).
- De gevolgen van inpassing van de constructies voor de cultuurhistorische waarden.
- De stedenbouwkundige inpassing in relatie met de gebouwen en gevels.
- De eigendomssituatie.
- De planologische situatie, bijvoorbeeld of de constructies binnen het bestemmingsplan passen.
- De relatie van de constructies en aanleg hiervan met de bovengrondse infrastructuur, de omliggende wegen en watergangen, zoals benodigde wegafsluitingen.
- De gevolgen voor beschermde flora & fauna tijdens en na de aanleg van de constructies.
- De relatie van de constructies en aanleg hiervan met de ondergrondse infrastructuur (kabels & leidingen), zoals noodzakelijke verleggingen van kabels en leidingen tijdens uitvoering.

- Flexibiliteit om in de toekomst de constructies aan te passen naar verschillende doorvaarbare opties.
- Aanlegkosten.
- Bereikbaarheid voor beheer en onderhoud.

Van deze criteria zijn die met betrekking tot inpassing, beheer en onderhoud en flexibiliteit voor toekomstige doorvaarbare opties uiteindelijk doorslaggevend geweest.

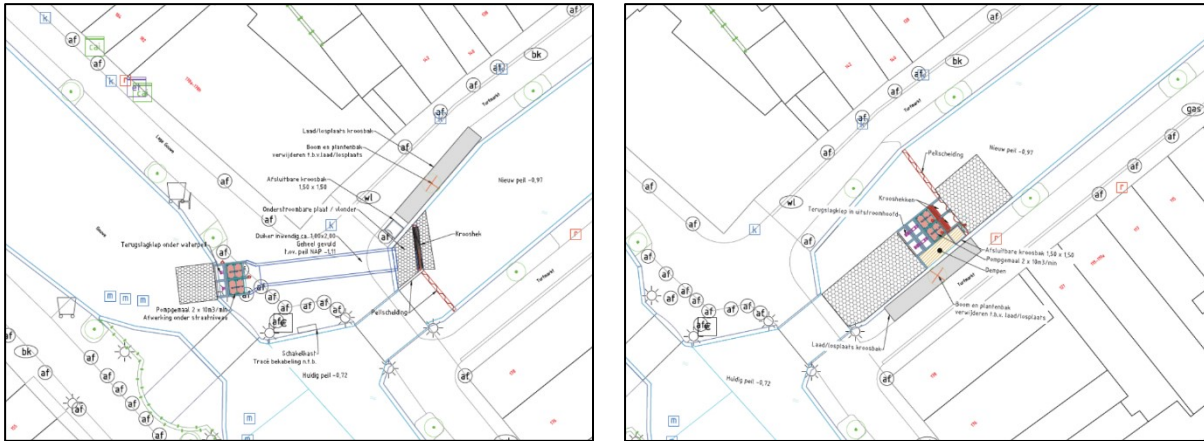
Er zijn 5 mogelijke oplossingen tegen elkaar afgewogen aan de hand van de hiervoor genoemde criteria. Die zijn grofweg te verdelen in twee typen:
Ten eerste oplossingen waarbij een persleiding of duiker nodig is onder het straatniveau van de Turfbrug en een uitstroomconstructie in/tegen de kademuur van de Lage Gouwe bij de Dirck Crabethbrug. In deze oplossingen zijn ook de pompen van het gemaal zoveel mogelijk ondergronds geplaatst. Bij dit type is het benodigde oppervlak aan de Turfmarkt kleiner dan bij het tweede type. Bij het tweede type ligt het gemaal namelijk volledig in de Turfmarktgracht, maar is geen persleiding of duiker nodig en blijft de kademuur van de Lage Gouwe ongemoeid.

Met de volgende argumenten is de voorliggende locatie gekozen:

- Deze oplossing heeft geen ondergrondse persleiding of duiker. Daardoor is de kans op (langdurige) storingen kleiner en kunnen storingen makkelijker en dus sneller opgelost worden. Dat is belangrijk, omdat er in geval van piekbuien beperkte tijd is om een storing op te lossen voordat er wateroverlast optreedt.
- Deze locatie kan weliswaar invloed hebben op de zichtlijn naar het Admiraalshuis (Rijksmonument) en de weerspiegeling daarvan in het water van, maar de verwachting was dat hier een juiste inpassing voor gevonden zou kunnen worden en dat is gelukt.
- Met deze locatie blijft het verlengde van de onderdoorgang van de Turfbrug vrij en is in de toekomst een doorvaarbare optie te realiseren.
- De oplossingen waarbij de persleiding of duiker en het gemaal ondergronds komen zijn lastiger te realiseren in verband met ondergrondse infrastructuur (knelpunten), ondergrondse aanleg en daarmee ook een grotere impact tijdens de uitvoering (o.a. als gevolg van het noodzakelijk opbreken van de Lage Gouwe).
- Deze locatie heeft geen nadelige invloed op (het aanzicht van) het landhoofd van de Dirck Crabethbrug (Rijksmonument) in tegenstelling tot de oplossingen met de uitstroomopening van het gemaal in het landhoofd van de Dirck Crabethbrug.

In de volgende afbeeldingen zijn twee van de afgevalen oplossingen weergegeven.

Twee van de afgevalen oplossingen (links een oplossing van type 1, rechts van type 2)

De laatste locatie gerelateerde keuzes zijn tenslotte gemaakt bij het opstellen van het ruimtelijk en technisch voorontwerp. In die fase is bepaald welke onderdelen van het gemaal en de peilscheiding waar precies zouden komen. De afweging daarvoor wordt beschreven in de volgende paragrafen.

In deze fase is gebleken dat inderdaad een juiste inpassing kon worden gevonden t.o.v. de zichtlijn van het Admiraalshuis en de weerspiegeling daarvan in het water. Ook is in deze fase duidelijk geworden dat de eerder afgevalen oplossingen waarin de pompen van het gemaal ondergronds werden weggewerkt niet realiseerbaar is: het voorgestelde type pomp dat geheel ondergronds geplaatst kan worden, is niet geschikt voor het kleine verschil in waterpeil zonder concessies te doen aan de betrouwbaarheid en beschikbaarheid van het gemaal.

Ruimtelijk voorontwerp

De afbeeldingen op de volgende pagina laten zien hoe het ruimtelijke ontwerp er qua vorm en volume uit ziet.

De materiaalkeuze en de bekleding moeten nog worden bepaald. Ook dat doen we weer in afstemming met de Adviescommissie Omgevingskwaliteit van Gouda.

Er is tot dit ruimtelijke voorontwerp gekomen na een proces waarin meerdere varianten zijn uitgewerkt, beoordeeld en afgevalen. Er zijn door een architect drie verschillende ruimtelijke ontwerpen gemaakt op het niveau van de benodigde vorm en volumes voor de peilscheiding en het gemaal en de exacte locaties van de verschillende onderdelen. Deze varianten voldeden allemaal aan de technische eisen (o.a. betrouwbaarheid en onderhoudbaarheid), veiligheidseisen en ARBO-eisen. Er is uiteindelijk gekozen voor het ontwerp dat qua vorm en volume het best scoort op de ruimtelijke inpassing. Daarover is ook de Adviescommissie Omgevingskwaliteit van Gouda gevraagd naar haar voorkeur en zijn de ontwerpen gepresenteerd aan de omwonenden.

Impressies van de vorm en het volume van het gemaal en de peilscheiding aan de Turfmarkt

In het gekozen ruimtelijke ontwerp is de positionering van het gemaal zo dat het verlengde van de brugdoorgang vrij blijft, de vleugelmuren van de Turfbrug zo zichtbaar mogelijk blijven en de aanzichten op historische gevels en het water zo min mogelijk geblokkeerd worden. Het geheel is zo compact mogelijk. De landhoofden van de brug worden niet aangetast en de vleugelmuren worden zo vrij mogelijk gelaten door het lage plateau. De onderdelen van het gemaal staan op voldoende afstand van de monumentale objecten. Het gemaal en de peilscheiding zijn terughoudend en eigentijds vormgegeven. Hekwerken voor toegang worden samenhangend met de bestaande hekken langs de brug ontworpen. Op deze manier kan er een volledig operationeel en eigentijds gemaal gemaakt worden zonder de Turfbrug, de Trappenbrug, het Admiraalshuis of andere historische elementen uit de omgeving te ondermijnen.

In onderstaande afbeeldingen zijn de afgefallen varianten weergegeven.

De afgefallen varianten 1 (links) en 2 (rechts)

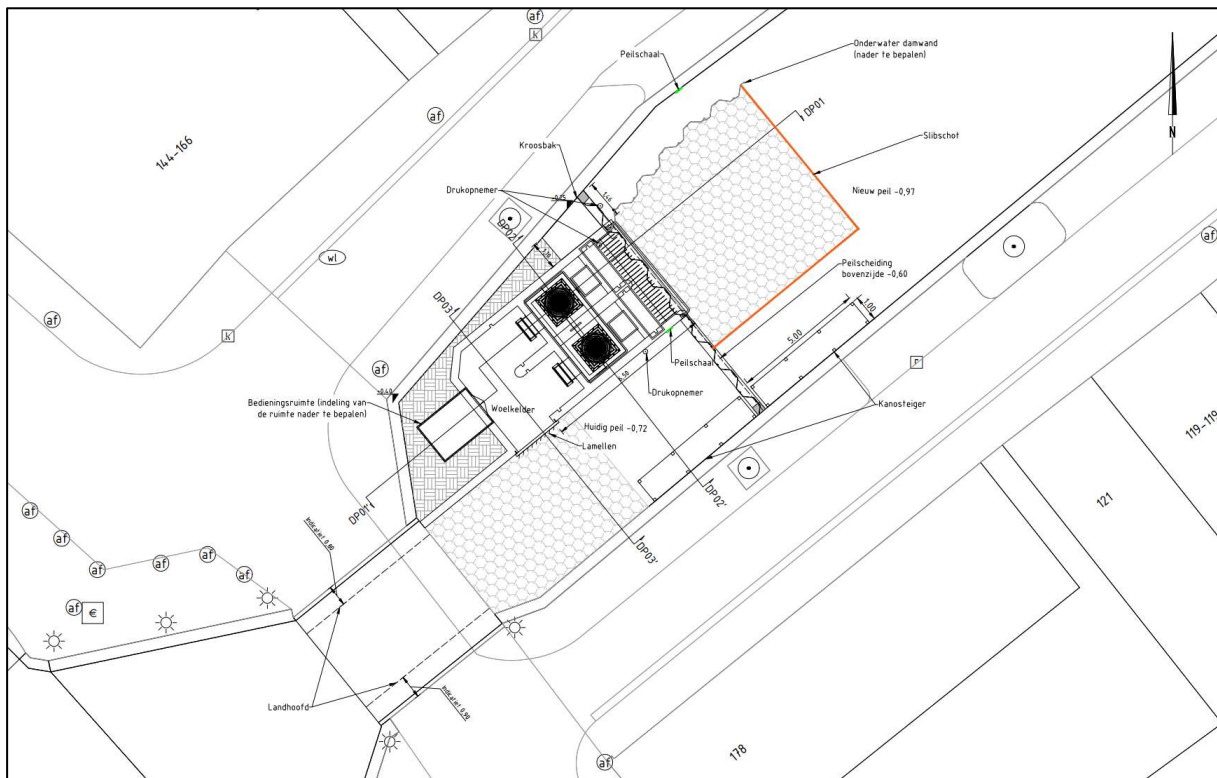
In de afgefallen variant 1 staat de bedieningsruimte op de zuidelijke kade. Dat heeft als consequentie dat de peilscheiding beloopbaar moet zijn vanwege een goede en veilige bediening van het gemaal. Die eis leidt tot een erg brede peilscheiding met een hek of leuning als valbeveiliging. Deze variant is niet de voorkeursvariant geworden met als belangrijkste argument van de AOK dat de nadrukkelijke aanwezigheid van de peilscheiding onwenselijk is. Daarnaast is deze variant optisch een veelvoud van losse elementen die zorgen voor verrommeling van het omgevingsbeeld.

In de afgefallen variant 2 is het gemaal vormgegeven in een geïntegreerde overkapping. De oplossing om te voorkomen dat het een te massief object wordt, werd gevonden in een overkapte 'kooi'. Op deze manier is het geheel opgeruimd en komt het los van de monumentale objecten in de omgeving. Operationeel biedt het hekwerk/overkapping ook voordelen voor veiligheid en droog werken. Deze variant is uiteindelijk toch afgefallen, omdat deze door de AOK toch werd beoordeeld als te dominant aanwezig: het is te veel een kubus/gebouw, met name wanneer het hekwerk optisch sluit vanuit bepaalde oogpunten.

Technisch voorontwerp

Onderstaande technische tekening geeft het bovenaanzicht van het gemaal en de peilscheiding weer.

Voorlopig Ontwerp gemaal en peilscheiding Turfmarkt - bovenaanzicht

Het gemaal bestaat uit de volgende onderdelen, beschreven vanaf de instroming (rechts op de tekening) naar uitstroming (links):

- Een drijfbalk, verderop in de Turfmarktgracht, om de toestroom van drijfvuil te beperken. De locatie van de drijfbalk wordt in overleg met de gemeente bepaald.
- Bodembescherming en een baggerscherm (de rode lijn op de tekening; geheel onder water) om te voorkomen dat de instroming van het gemaal, dat dieper ligt dan de bodem van de Turfmarktgracht, volloopt met bagger. De aangegeven damwand (ook geheel onder water) zorgt voor stabilisatie van de kademuren.
- Een vuilrooster bij de instroomopening aan de voorzijde van het gemaal waar het drijfvuil handmatig zal worden verwijderd. Daartoe worden een leuning en een afsluitbare kroosbak aangebracht.
- Twee open schroefpompen met elk een capaciteit van 15 m³/min. De motoren die de pompen aandrijven zijn voorzien van een overkapping, waardoor de geluidsdruk naar de omgeving tot een minimum wordt beperkt.
- Een bedieningsruimte met daarin alle elektra voor de aansturing van het gemaal. Om verstoring van het uitzicht vanaf de Turfbrug tot een minimum te beperken, wordt de bedieningsruimte verdiept aangelegd. De afmetingen van de bedieningsruimte zijn gebaseerd op o.a. de benodigde kastruimte voor de elektra, ventilatie en ARBO regels.
- Een volledig afgedekte woelkelder die is voorzien van afsluitbare luiken, waardoor geen geluid van uitstromend water waarneembaar is. De woelkelder haalt de snelheid

uit het opgepompte water voordat het de gracht komt. Lamellen zorgen er vervolgens voor dat het water de juiste richting op gestuurd wordt, zodat geen kolken ontstaan die de kademuren en Turfbrug kunnen beschadigen.

- Bodembescherming aan de uitstroomzijde van het gemaal.
- Drukopnemers voor automatische peilregistratie en peilschalen aan de in- en uitstroomzijde.
- Afscherming van het gemaal van de openbare ruimte door de leuning van de Turfbrug door te trekken tot iets voorbij de instroomopening van het gemaal.

Het gemaal heeft een grotere inbouwdiepte dan de huidige bodemdiepte van de Turfmarktgracht. Daarom zijn stabiliserende maatregelen aan de kademuren van de noordzijde nodig die de overgang van de instroming van het gemaal naar de bodemdiepte van de Turfmarktgracht opvangen. In het voorontwerp is uitgegaan van een damwand onder water. In de vervolgfase wordt deze maatregel nader ontworpen en gedetailleerd.

De peilscheiding bestaat uit een stalen damwand die aansluit op de kademuur van de Turfmarkt. Aan beide zijden van de peilscheiding komt een kanosteiger. De damwand wordt niet vast gemaakt aan de kademuren, zodat verschil in zetting niet tot problemen leidt. De eis is dat de aansluiting waterdicht moet zijn. Hoe dat wordt gerealiseerd, wordt in de vervolgfase uitgewerkt. Dat geldt ook voor de bekleding van het zichtbare deel van de damwand: dat is onderdeel van de nadere detaillering van het ruimtelijke ontwerp.

3. Beleidskader (waarom gaan we het doen)

Rijnland is vanuit de Waterwet verantwoordelijk voor het beheer van het oppervlaktewaterpeil in zijn beheergebied. In de Waterwet wordt in artikel 2.1 als doelstelling van het watersysteembeheer ook expliciet het voorkomen van wateroverlast genoemd.

Om deze doelstelling te realiseren in de binnenstad van Gouda werkt Rijnland samen met de gemeente Gouda, elk vanuit hun eigen taken en verantwoordelijkheden, in het project 'Gouda Stevige Stad'. De genoemde werkzaamheden in paragraaf 2.3 komen voort uit deze samenwerking en dragen bij aan de verplichtingen en doelstellingen uit de Waterwet.

Per 1 januari 2024 treedt de Omgevingswet in werking en vervalt de Waterwet. Ontwerp-projectplannen die voor 1 januari 2024 ter inzage zijn gelegd, worden nog 'afgehandeld' met toepassing van de Waterwet en de daarin opgenomen doelstellingen.

4. Projectuitvoering (hoe gaan we het doen)

4.1 Uitgevoerde onderzoeken

De volgende onderzoeken zijn uitgevoerd om te komen tot dit ontwerp:

Bodem

In januari 2021 zijn door De Aquanoom profielen van de watergangen ingemeten.

In het voorjaar van 2021 is door RPS een milieuhygiënisch waterbodemonderzoek uitgevoerd. De conclusies daarvan zijn:

- Op basis van de gegevens uit het vooronderzoek is het waterbodemonderzoek uitgevoerd conform de strategie 'lintvormig water, normale onderzoeksinspanning (LN)'. De waterbodemonsters zijn geanalyseerd op het standaard waterbodempakket voor regionale wateren aangevuld met arseen, chroom en PFAS (30) conform de advieslijst van Bodem+ (d.d. 12 juli 2019).
- Aan de noordzijde van de Turfmarktgracht, waar het toekomstig gemaal wordt gerealiseerd, is puin aangetroffen op/in de waterbodem. Deze puinlaag is verdacht op het voorkomen van asbest. De aanvullende boringen die hier waren voorzien konden door de aanwezigheid van de puinlaag niet worden uitgevoerd. Aanbevolen wordt om de puinlaag en de onderliggende laag aan de noordzijde van de Turfmarktgracht alsnog te bemonsteren en te onderzoeken op de aanwezigheid van asbest.
- Uit de toetsing aan de generieke toepassingskaders voor toepassing in/op de waterbodem is de sliblaag beoordeeld als 'Nooit toepasbaar'.
- Bij toetsing aan het generieke toetsingskader voor toepassing op een landbodem is de sliblaag beoordeeld als 'Niet toepasbaar' (groter dan interventiewaarde).
- De sliblaag is beoordeeld als 'nooit toepasbaar' in een GBT (grootschalige bodemtoepassing) in een oppervlaktewaterlichaam door de overschrijding van de interventiewaarden voor koper en lood.
- In het mengmonster zijn gehalten aan PFAS boven de bepalingsgrens gemeten.
- Op basis van de analyseresultaten wordt gesteld dat bij uitvoering van baggerwerkzaamheden de veiligheidsklasse 'rood niet-vluchtig' geldt op basis van lood. Werkzaamheden met grond dienen conform het CROW-publicatieblad 400 'Werken in of met verontreinigde bodem' te worden uitgevoerd.
- Door de beperkingen die gelden voor beide monstervakken, is afvoer naar een baggerspeciedepot of verwerker in dit geval de meest voor de hand liggende optie.
- Aanbevolen wordt om de waterbodem aanvullend te analyseren op de parameters OCB en een zeefkromme uit te voeren.

N.a.v. de resultaten en aanbevelingen van dit onderzoek zal in de volgende fase van het project een aanvullend onderzoek worden uitgevoerd.

Flora en fauna

In maart 2021 is door RPS een Quickscan soorten wet natuurbescherming afgerond. De conclusies daarvan zijn:

- Binnen de invloedssfeer van de voorgenomen werkzaamheden zijn de volgende beschermde soorten en/of soortgroepen aanwezig of op basis van de aanwezige

biotopen niet uit te sluiten: grondgebonden zoogdieren, vleermuizen, broedvogels, vogelsoorten met jaarrond beschermde voortplantings- of verblijfplaats, algemene amfibieën, rugstreeppad.

- De volgende voorzorgsmaatregelen moeten worden genomen om negatieve effecten te voorkomen en daarmee overtreding van verbodsbepalingen te voorkomen:
  - Werken in één richting, zodat soorten de kans krijgen te vluchten naar een veilige omgeving.
  - Werken buiten de kwetsbare periode(n) van de beschermde soort(en), dus werkzaamheden in de periode najaar en winter uitvoeren.
  - In openbaar groen en onder bomen en/of struiken is het niet toegestaan materieel of materiaal te stallen of deze te betreden.
  - Niet werken met breed uitstralende verlichtingsbronnen in de periode april tot en met november tussen zonsondergang en zonsopkomst (om verstoring van rustende soorten en/of foeragerende vleermuizen te voorkomen).
- Voorafgaand aan de start van de werkzaamheden moet het terrein gecontroleerd worden op de aanwezigheid van broedende vogels.
  - Indien broedende vogels aanwezig zijn, zal in overleg met een ter zake kundige ecooloog worden bepaald welke afstand tot de broedlocatie aangehouden moet worden.
  - Wanneer verstoring van broedende vogels en wegnemen of vernielen van eieren niet voorkomen kan worden, dient het werk uitgesteld te worden tot de jonge vogels zijn uitgevlogen en het nest niet meer gebruikt wordt.
- Voorafgaand aan werkzaamheden dient een controle uitgevoerd te worden voor mogelijk nieuwe nesten van huismus en gierzwaluw in en rond het plangebied en binnen de invloedsfeer van de werkzaamheden. Er dient ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming aangevraagd te worden en/of ecologische begeleiding moeten zijn indien de werkzaamheden tijdens de broedperiode van huismus en gierzwaluw (maart/april tot augustus/september) worden uitgevoerd.
- Om doden en verstoring van migrerende algemene amfibieën te voorkomen dienen de werkzaamheden uitgevoerd te worden buiten de periodes van de voorjaarsstrek rond maart/april en de najaarsstrek oktober/november. Een andere mogelijkheid is om rond het werkgebied schermen te plaatsen waardoor amfibieën tegen gehouden worden het werkgebied in te lopen.
- Maatregelen nemen om te voorkomen dat de rugstreeppad in het werkgebied komt: vorming van plassen (regen)water in de periode mei-september voorkomen en zo min mogelijk goed vergraafbare grond (zandhopen) aanbrengen en /of opslag van stenen, puin en ander materiaal direct op de grond.
- Nader onderzoek naar essentieel foerageergebied en vaste vliegroutes van vleermuizen is noodzakelijk indien er bomen en/of bomenrijen worden verwijderd.

Van mei t/m september 2021 is door RPS een aanvullend soortgericht onderzoek naar vleermuizen uitgevoerd om vast te stellen of de deelgebieden functioneren als essentieel foerageergebied of essentiële vliegroute voor vleermuizen. De conclusies daarvan zijn:

- Alle mogelijke en aangetroffen verblijfplaatsen blijven behouden en worden niet aangetast door de werkzaamheden, omdat de werkzaamheden op enige afstand tot de bebouwing plaatsvinden.

- Het eventueel verwijderen van bomen aan de Turfmarkt heeft, vanwege de beperkte grootte van de bomen, geen invloed op foeragerende en overvliegende vleermuizen op zowel de korte als de lange termijn.
- Voorzorgsmaatregelen moeten worden genomen om negatieve effecten op de gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis te voorkomen en daarmee overtreding van verbodsbepalingen te voorkomen: In de periode april-november tussen zonsondergang en -opkomst mag geen gebruik worden gemaakt van breed uitstralende bouwverlichting.
- Tijdens de eerste ronde van het vleermuisonderzoek is binnen de begrenzing van deelgebied Turfmarkt één gierzwaluw verblijfplaats aangetroffen: in de dakrand van huisnr. 71. De gierzwaluwen zijn uitsluitend hoog overvliegend waargenomen. Negatieve effecten op gierzwaluw op zowel de korte als de lange termijn zijn uitgesloten.

Omdat de werkzaamheden langer dan drie jaar na de quickscan en het aanvullend onderzoek zullen worden uitgevoerd, zal t.z.t. nog worden nagegaan of deze moet worden geüpdatet en of de conclusies nog van toepassing zijn.

Archeologie en cultuurhistorie

In december 2020 heeft RAAP een archeologisch vooronderzoek in de vorm van een bureauonderzoek uitgevoerd. Daarnaast is ook een cultuurhistorisch onderzoek uitgevoerd. Hierin worden de volgende voor de locatie Turfmarkt relevante conclusies getrokken voor zowel de uitvoering als de locatiekeuze:

- Aangezien de geplande ingrepen zich bevinden in en aan water dat in de 13e eeuw gegraven is, eventueel met een insteek voor beschoeiingen of een kademuur uit dezelfde periode of later, zullen archeologische resten van bewoning uit eerdere perioden zijn vergraven of uit context geraakt zijn.
- Te verwachten resten zullen bestaan uit beschoeiingen en kadewerken als voorgangers van de huidige kademuur, losse vondsten van stadsafval in de achter de beschoeiingen en kades aangebrachte aanplempingen en oude verhardingen van de straat.
- Voor wat betreft de waterbodem bestaat de archeologische verwachting uit losse vondsten uit de periode van de (pre)stedelijke bewoning van Gouda, dus vanaf de 12e eeuw. Deze losse vondsten zullen bestaan uit verloren dan wel opzettelijk in de gracht gegooide gebruiksvoorwerpen en afval en bevinden zich onder een recente sliblaag uit de periode 1964-2006.
- Het doel van de geplande ingrepen sluit vrijwel iedere vorm van archeologievriendelijk bouwen uit. Aanleg van de 'stuwen zonder deze in de bestaande kademuren te verankeren kan er in ieder geval voor zorgen dat ingrepen op land en direct achter de kade worden geminimaliseerd.
- Voor wat betreft de aanpak op land wordt geadviseerd om gravende werkzaamheden archeologisch en zo nodig bouwhistorisch te laten begeleiden.
- Aanbevolen wordt om de graafwerkzaamheden in de waterbodem zo uit te voeren dat de uitkomende grond gezeefd kan worden en vondstmateriaal verzameld. Dit kan gebeuren in de vorm van een begeleiding.
- De nu voorgenomen ingreep voor een peilverlaging in een deel van de Goudse binnenstad past in een lange cultuurhistorische traditie van omgang met het

watersysteem. Van deze lange traditie- zijn nog vele sporen en structuren in het stadsbeeld te zien. Een nieuwe toevoeging aan het watersysteem hoeft dus niet per definitie zo onzichtbaar mogelijk te zijn, maar kan zich, mits goed ingepast, als eigentijds element voegen in het historische stadsbeeld. Voor een goede inpassing van de voorgenomen ingrepen is het van belang rekening te houden met de volgende cultuurhistorische waarden:

- Het verdient aanbeveling het hoogteverschil tussen de kades van de Turfmarkt (0,30 – 0,50 m –NAP) en de Lage Gouwe (0,2 – 1,0 m +NAP) te behouden.
- De huidige kademuren langs de Turfmarkt dateren uit de late 20ste of 21ste eeuw en hebben geen bouwhistorische waarde. Bij de Turfbrug en langs de Lage Gouwe zijn de kademuren ouder (jaren 1940) en verdient het aanbeveling deze muren niet of slechts zeer beperkt te wijzigen.
- Het Rijksmonumentale complex van de Dirk Crabethbrug en de keersluis en zwaairom van het Amsterdamse Verlaat aan de Binnengouwe.
- De zichtlijn vanaf de Turfmarkt zuidzijde naar de gevelwand aan de noordzijde, met onder meer het Rijksmonument Turfmarkt 142.
- De zichtlijn vanaf de Turfbrug in oostelijke richting over de Turfmarktgracht.

De peilscheiding en het gemaal mogen niet worden gebouwd zonder een omgevingsvergunning m.b.t. het aspect archeologie. Archeologisch onderzoek dient bij de vergunningaanvraag aanwezig te zijn en conclusies zoals gegeven in het onderzoek dienen in acht genomen te worden bij het uitvoeren van de werkzaamheden.

Ontplofbare oorlogsresten

De locatie is onverdacht op basis van vooronderzoek dat in 2011 is uitgevoerd door Riel Explosive Advice & Services Europe B.V in opdracht van de gemeente Gouda. Er is daarom geen nader onderzoek gedaan.

Kabels en leidingen

Er is een oriëntatiemelding gedaan door RPS en naar aanleiding daarvan zijn in februari 2021 door Hartenveld's Infra drie proefsleuven gegraven.

Overig

- In maart 2022 is door RPS een DTM-meting gedaan en zijn dwarsprofielen ingemeten.
- In het voorjaar van 2022 is door Hercules duikbedrijf en RPS een onderwaterinspectie uitgevoerd van de kademuren en vleugelmuren van de Turfbrug.

4.2 Uitgangspunten

4.2.1 Planning

Het definitief ontwerp ronden we in de loop van 2024 af. Daarna volgen de procedures voor de omgevingsvergunningen. In principe zullen we vervolgens medio 2025 starten met de uitvoering, maar of dat lukt is nog afhankelijk van hoe soepel de genoemde procedures verlopen. Ook is dat nog afhankelijk van de planning van ander werk in de binnenstad om o.a. de bereikbaarheid voor bewoners en bezoekers te borgen.

4.2.2 Aanbesteding

Voor de verdere uitwerking tot een definitief ontwerp gaat Rijnland werken in een bouwteam. In een bouwteam werkt een aannemer mee aan het ontwerp. Deze heeft praktische kennis over uitvoeringsmethoden en werken in een omgeving als de binnenstad van Gouda. Door het werken in een bouwteam, kan deze uitvoeringstechnische kennis benut worden. Daarmee beogen we tot een betere kwaliteit van het ontwerp en de uitvoeringsmethode te komen.

Op dit moment (zomer 2023) wordt via de wettelijke aanbestedingsprocedures een aannemer gezocht. We verwachten eind 2023 te kunnen beginnen met het bouwteam.

4.2.3 Randvoorwaarden

De realisatie van het project kan plaatsvinden binnen het vigerende bestemmingplan. Wel is een omgevingsvergunning noodzakelijk. Deze zal op een later moment, naar verwachting eind 2024, worden aangevraagd op basis van het definitief ontwerp (DO) van de peilscheiding en het gemaal.

Van de gemeente is ook toestemming nodig als eigenaar van het perceel waarop de peilscheiding en het gemaal gerealiseerd worden.

Bij de uitvoering volgen we de conclusies uit de uitgevoerde onderzoeken (zie paragraaf 4.1), eventuele updates daarvan en/of vervolgonderzoeken en de eventuele voorschriften van de omgevingsvergunning.

4.2.4 Legger

De peilscheiding en het gemaal worden bij een volgende actualisatie na de realisatie opgenomen in de Legger Ondersteunde Kunstwerken.

4.3 Realisatie

Het opstellen van een plan omtrent bouwmethodiek, planning, fasering en logistiek behoort tot de werkzaamheden van het bouwteam. Een zeer belangrijk aandachtspunt daarbij is het voorkomen van schade en overlast in de omgeving.

4.4 Samenwerking

Rijnland werkt samen met de gemeente Gouda aan de aanpak van (water)overlast door bodemdaling in de binnenstad van Gouda. In het najaar van 2020 hebben de gemeenteraad van Gouda en de verenigde vergadering van Rijnland het Kaderplan Bodemdaling Binnenstad (KBB) vastgesteld.

In het KBB staat het verlagen van het waterpeil in het oppervlaktewater en grondwater in de laagstgelegen delen van de binnenstad centraal. De realisatie van de peilscheiding en het gemaal aan de Turfmarkt is één van de maatregelen die hiervoor nodig is. Alle maatregelen zijn opgenomen in een samenwerkingsovereenkomst die we met de gemeente Gouda hebben afgesloten over de uitvoering van het KBB.

Ook vanuit de verantwoordelijkheid die de gemeente heeft m.b.t. beheer en onderhoud van de aangrenzende kademuren én als eigenaar van de locatie werken we nauw samen met de gemeente. Hierover sluiten we een aanvullende samenwerkingsovereenkomst af en we hebben de intentie om een recht van opstal te vestigen.

Tenslotte coördineert de gemeente de planning van de uitvoering van diverse werkzaamheden, van henzelf en andere partijen, in de binnenstad om o.a. de bereikbaarheid te borgen. We stemmen daarom af over de gewenste planning van de realisatie.

4.5 Onderhoud

De peilscheiding en het gemaal komen in eigendom, beheer en onderhoud van Rijnland. De noordelijke kademuur ter plaatse van het gemaal heeft na realisatie van het gemaal geen functie meer m.b.t. de stabiliteit van de kade. Die functie wordt overgenomen door de muren/damwanden van het gemaal. De gemeente blijft wel verantwoordelijk voor het onderhoud van de noordelijke kademuur, maar zal dat alleen nog hoeven doen vanwege de aansluiting op de openbare ruimte.

5. Consequenties voor derden en beperking nadelige effecten

De realisatie van het project heeft invloed op de omgeving. Bij de uitvoering van de werkzaamheden en de aanleg van de peilscheiding en het gemaal worden belangen van derden in het oog gehouden en waar mogelijk worden nadelige effecten beperkt.

5.1 Impact op de omgeving

De realisatie van de peilscheiding en het gemaal is een ingreep in het watersysteem die impact heeft op het gebruik van het water en op de omgeving. Ook zal er overlast zijn tijdens de uitvoering. In deze paragraaf beschrijven we om welke impact het gaat, in de volgende paragraaf beschrijven we wat we hebben gedaan en nog gaan doen om nadelige effecten zoveel mogelijk te voorkomen of beperken.

Varen

De Turfmarktgracht is nu nog te bevaren vanaf de Lage Gouwe tot de Vrouwebrug (circa 250 meter) of Kleiweg (circa 325 meter), afhankelijk van de afmetingen van het vaartuig. Dat is na de realisatie van de peilscheiding niet meer mogelijk voor andere vaartuigen dan kano's en SUP's, die gebruik kunnen maken van de kanosteigers bij de peilscheiding.

Ligplaatsen

4 bootjes hebben een ligplaats in de Turfmarktgracht. Na realisatie kan er niet gevaren worden van de ene kant van de peilscheiding naar de andere kant. De bootjes die op de Turfmarkt voorbij de locatie van de peilscheiding liggen kunnen dan hun ligplaats niet meer bereiken of verlaten en moeten daarom een nieuwe ligplaats krijgen aan de andere kant van de peilscheiding. Ook tussen de Turfbrug en de peilscheiding kunnen geen bootjes meer liggen vanwege het nieuwe gemaal en de uitstroom daarvan.

Omgevingsbeeld

Een gemaal en peilscheiding zijn doorgaans zeer technische objecten die, afhankelijk van hoe goed ze zijn ingepast, zullen opvallen in het beeld van de Turfmarkt met voornamelijk monumentale panden.

Overlast tijdens de uitvoering

Het is niet te voorkomen dat de bouw enige hinder zal opleveren voor omwonenden en passanten. Dat kan o.a. gaan om hinder door geluid of trillingen of door wegafsluitingen. Daarnaast kan de manier van werken effect hebben op natuur- en omgevingswaarden.

Overlast door toekomstig gebruik

Tenslotte kan ook het toekomstige gebruik van het gemaal tot overlast leiden, afhankelijk van de maatregelen die worden genomen om dat te voorkomen. Enerzijds vanwege het geluid dat het gemaal en het water maken, anderzijds zal er beheer en onderhoud worden uitgevoerd.

5.2 Beperking nadelige effecten

In deze paragraaf beschrijven we per thema uit de vorige paragraaf wat we hebben gedaan en nog gaan doen om nadelige effecten zoveel mogelijk te voorkomen of beperken.

In het algemeen zijn omwonenden en eigenaren van de gebouwen in de directe omgeving op verschillende momenten geïnformeerd via brieven en informatiebijeenkomsten. Daarbij zijn ze nadrukkelijk gevraagd naar hun wensen, zorgen en ideeën. Die input is waar mogelijk al verwerkt in het ontwerp van de peilscheiding en het gemaal of de achterliggende keuzes en afwegingen.

Varen

De negatieve effecten van de peilscheiding voor kano's en SUPs worden beperkt, maar blijven op dit moment aanwezig voor grotere boten die nu nog wel de Turfmarkt op kunnen varen.

Door de aanleg van een sluis zou de doorvaarbaarheid voor alle typen boten kunnen worden behouden, maar daar is niet voor gekozen. De keuze voor een vaste peilscheiding in plaats van een sluis is niet lichtzinnig gemaakt. Bij de voorbereiding van het KBB en peilbesluit heeft 'het varen' als een maatschappelijke functie van de goudse grachten onderdeel uitgemaakt van de belangenafweging. Er is ook bij stilgestaan naar aanleiding van (de beantwoording van) zienswijzen op het ontwerp KBB.

In de verdeling van de taken en verantwoordelijkheden tussen Rijnland en de gemeente is de afspraak dat de keuze tussen een vaste peilscheiding en een sluis wordt gemaakt door de gemeente, die verantwoordelijk is voor het vaarwegbeheer en daarom ook de meerkosten van de aanleg van een sluis en de toekomstige onderhouds- en beheerkosten zal dragen. Rijnland was bereid om de realisatie uit te voeren, ongeacht de keuze.

In de tweede helft van 2021 is het college van B en W door de gemeenteraad gevraagd alsnog te kiezen voor en geld beschikbaar te stellen voor een sluis. De gemeente heeft toen, na nadere overweging, opnieuw besloten dat de kosten van een sluis in plaats van een vaste peilscheiding op dit moment niet opwegen tegen het belang van het bereikbaar houden van de Turfmarktgracht voor vaarverkeer. Er is namelijk nog veel nodig om de Turfmarktgracht van een doodlopende gracht te veranderen in een doorgaande gracht met een verbinding tot achter de kerk. Nog los van de kosten, zijn dit allen complexe en ingrijpende maatregelen voor de stad en de gemeente verwacht dat deze niet op korte termijn gerealiseerd kunnen worden. De aanleg van een sluis i.p.v. vaste peilscheiding heeft alleen zin als deze ook gebruikt gaan worden binnen een afzienbare periode.

De gemeente heeft Rijnland daarom aangegeven om als uitgangspunt te blijven hanteren dat het vaste peilscheidingen worden (zowel aan de Turfmarkt als aan de Zeugstraat). Ze heeft daarbij aangegeven niet uit te sluiten dat op termijn doorvaarbaarheid gewenst zal zijn. Daarom heeft de gemeente Rijnland verzocht om bij het ontwerp en de realisatie er rekening mee te houden dat de peilscheidingen tegen zo laag mogelijke kosten aanpasbaar zijn naar een sluis. Ook heeft de gemeente Rijnland verzocht om bij de nieuwe peilscheiding aan de Turfmarkt een overstapvoorziening voor kano's en SUPs aan te leggen.

Hier is in overleg tussen Rijnland en de gemeente invulling aan gegeven. We hebben dat gedaan bij de locatiekeuze van het gemaal: deze komt aan de noordzijde van de Turfmarktgracht en naast het gemaal blijft minimaal dezelfde doorvaartbreedte aanwezig als er onder de brug is. Op deze manier blijft er ruimte aanwezig voor een eventuele toekomstige sluis in een rechte lijn achter de brug. In het ontwerp is daarnaast een kanosteiger aan beide zijden van de peilscheiding opgenomen.

Ligplaatsen

De gemeente heeft bij het opstellen van het KBB al aangegeven dat er een nieuwe ligplaats wordt aangewezen voor de bootjes die nu een ligplaats aan de Turfmarkt hebben. We gaan zorgen dat de gemeente ruim op tijd in gesprek gaat over nieuwe ligplaatsen met de eigenaren van deze bootjes.

Omgevingsbeeld

De impact van de peilscheiding en het gemaal op het stadsgezicht en op het uitzicht van de omwonenden is vanaf het begin van de ontwerpfase een belangrijk punt geweest in het afwegen van alle keuzes. We hebben daarom de Adviescommissie Omgevingskwaliteit (AOK) van Gouda al vanaf het begin betrokken bij de locatie- en ontwerpkeuzes. Ook hebben een landschapsarchitect en architect ingeschakeld voor het maken van het ruimtelijke ontwerp. Daarmee hebben we vanaf het begin experts op het gebied van inpassing betrokken bij het ontwerp van het gemaal en de peilscheidingen.

We hebben daarnaast maatwerk toegepast m.b.t. de eisen waaraan een gemaal moet voldoen. De keuze die de impact op de omgeving het sterkst verkleint, is de keuze om geen automatische krooshekreiniger toe te passen. Die toepassing zou vanwege veiligheidseisen ook vereisen dat het gemaal wordt omheind met een hek van circa 1,80 tot 2 meter hoog. Dat is lastig inpasbaar en verstoort de belangrijke zichtlijnen teveel. Ook hebben we onderzocht of we de impact van het gemaal op het omgevingsbeeld niet konden verkleinen door de bedieningskast in één van de nabijgelegen gebouwen te plaatsen. De bedieningskast mag niet te ver van het gemaal af staan. De bediener moet namelijk vanaf de kast kunnen zien wat er bij het gemaal gebeurt. Daarom zijn er minder opties om het in een van de gebouwen rondom te plaatsen. De directe gebouwen rondom zijn voornamelijk woningen in privé eigendom. We hebben navraag gedaan of de bedieningskast in een garage zou kunnen worden geplaatst, maar dat bleek niet mogelijk. Daarom is voor de oplossing gekozen om de bedieningskast op het gemaalplateau te plaatsen.

Vervolgens hebben we ons best gedaan om de grootte tot de huidige afmetingen te beperken. Een 'standaard' gemaal neemt veel meer plaats in. Door de bedieningsruimte van het gemaal aan de Turfmarkt verdiept aan te leggen, hebben we bijvoorbeeld de hoogte met 40 cm beperkt. Dat is het resultaat van een optimalisatie van de afmetingen. Als we de bedieningsruimte nog verder verdiept zouden aanleggen, is een extra traprede in de kast nodig. Daardoor zou de bedieningskast breder of langer worden. De afmetingen van de bedieningsruimte en de overkapping van de pompen kunnen met de kennis van nu niet nog kleiner vanwege (Arbo-)veiligheidseisen en bereikbaarheid voor onderhoud. Als we bij de verdere uitwerking toch nog de mogelijkheid zien om het gemaal kleiner te maken, dan doen we dat.

Eén van de belangrijkste uitgangspunten voor het ruimtelijk ontwerp is dat de peilscheiding en het gemaal een moderne, eigentijdse uitstraling mogen hebben, maar

tegelijkertijd wel terughoudend en ondergeschikt dienen te zijn aan de monumentale objecten in de omgeving.

De gekozen oplossing is een hedendaagse interpretatie van de reeds bestaande kadeplateaus in de omgeving. Verspreid langs de grachten zijn plateaus met verschillende functies: manoeuvreerruimte voor de brug, een brugwachtershuisje of een onbestemde ruimte met een informatievoorziening. In lijn met diezelfde logica is het gemaal ontworpen als een kadeplateau met daarop twee vrijstaande objecten. De positionering van het gemaal is zo gekozen dat het verlengde van de brugdoorgang vrij blijft, de vleugelmuren van de Turfbrug zo zichtbaar mogelijk blijven en de aanzichten op historische gevels en het water zo min mogelijk geblokkeerd worden. De landhoofden van de brug worden niet aangetast en de vleugelmuren worden zo vrij mogelijk gelaten door het lage kadeplateau. De onderdelen van het gemaal staan op voldoende afstand van de monumentale objecten. Het geheel is zo compact mogelijk. Het gemaal en de peilscheiding zijn terughoudend en eigentijds vormgegeven.

Voor de nadere uitwerking is het uitgangspunt dat dat het gemaal visueel samenhangend is en geen rommelig beeld geeft vanuit alle kijkrichtingen in de omgeving. Dat betekent het beperken van kleine, losse objecten op en rondom het gemaal en dus integreren van roosters, luiken, lampen, hendels, naden, etc. Hiernaast moeten de grotere objecten die wel zichtbaar zijn op het plateau (de bedieningsruimte, de overkapping van de elektromotoren, het krooshek, etc.) een samenhangende expressie (kleur/materiaal) krijgen en zo compact mogelijk worden uitgevoerd.

Overlast tijdens de uitvoering

Het is niet te voorkomen dat de bouw van de peilscheiding en het gemaal overlast zal opleveren voor omwonenden en bezoekers van de projectomgeving, over de weg en over het water. We maken in het bouwteam een plan om dit zoveel mogelijk te beperken. Dit kan bijvoorbeeld door zoveel mogelijk trillingsarm te werken, stil materieel in te zetten, materiaal aan te voeren via het water en te werken vanaf het water. Ook kijken we waar de aannemer zijn voertuigen het beste kan parkeren.

Het zoveel mogelijk voorkomen en beperken van hinder is voor ons zo belangrijk, dat we dit als één van de beoordelingscriteria hebben opgenomen in de aanbestedingsprocedure waarmee we nu de aannemer selecteren.

Voor, tijdens en na de uitvoering zullen we een monitoring uitvoeren. Het monitoringsplan moet nog opgesteld worden, maar zal in ieder geval bouwkundige opnames, trillingsmetingen en deformatiemetingen bevatten. Enerzijds zullen deze metingen gebruikt worden om tijdens de uitvoering in te grijpen als er onacceptabele waarden worden gemeten. Anderzijds dienen de monitoringsgegevens om eventuele schade door de uitvoering vast te kunnen stellen.

Om schade aan natuur- en omgevingswaarden te voorkomen of zoveel mogelijk te beperken volgen we de aanbevelingen en conclusies uit de uitgevoerde onderzoeken (zie paragraaf 4.1), eventuele updates daarvan en/of vervolgonderzoeken en de eventuele voorschriften van de omgevingsvergunning.

Overlast door toekomstig gebruik

Het gemaal maakt op 2 manieren geluid: door de elektromotoren en door het stromen en kolken van water.

De elektromotoren zullen met een laag toerental draaien en daarom weinig geluid maken. Bij een vergelijkbaar gemaal van Rijnland (gemaal Spoelwijk in Boskoop) is een geluidsmeting gedaan. Deze heeft een hoger toerental dan het gemaal dat aan de Turfmarkt komt en daar is een geluidsniveau van 56,6 decibel gemeten op 1 meter afstand van de motor. Dat is een volume dat vergelijkbaar is met dat van regen of een normaal gesprek. Dit geluidsniveau hoor je niet op straat, omdat de elektromotoren in een omkasting staan die het geluid dempt. Op straat zal daarom het draaien van de pomp niet of nauwelijks hoorbaar zijn.

Om ook het geluid van het stromen en kolken van het water direct achter het gemaal af te schermen, wordt de uitstroomopening van het gemaal afgedekt.

Voor het dagelijks beheer en onderhoud in de gebruiksfase van het gemaal en de peilscheiding zullen medewerkers van Rijnland en/of door Rijnland ingehuurd aannemers af en toe ter plaatse komen. In het algemeen gebruiken zij geen groot materieel en zal hun aanwezigheid niet tot geluidsoverlast leiden.

Mogelijk zal voor het ophalen van het 'kroosvuil' (het vuil dat bij het vuilrooster voor het gemaal wordt weggehaald) een voertuig kort de weg blokkeren, vergelijkbaar met het ophalen van huisvuil. We kunnen nu moeilijk aangeven hoe vaak dat zal gebeuren, omdat we de vuillast in dit deel van de stadsboezem niet kunnen inschatten. We verwachten dat dit niet wekelijks zal hoeven worden opgehaald.

5.3 Nadeelcompensatie

Vanwege eventuele schadelijke effecten die gepaard gaan met de uitvoering of realisatie van dit project staat het een ieder vrij om met een beroep op artikel 7.14 van de Waterwet en de nadeelcompensatieverordening van Rijnland bij dijkgraaf en hoogheemraden een gemotiveerd en onderbouwd verzoek in te dienen vanwege geleden schade. Dit nadeelcompensatieverzoek wordt door middel van een aparte procedure in behandeling genomen. Na het indienen van het nadeelcompensatieverzoek wordt deze beoordeeld en wordt bezien of er recht bestaat op een tegemoetkoming in de geleden schade.

In plaats van het beperken van schade door middel van een eventueel toe te kennen schadevergoeding kan ook een minnelijke regeling worden getroffen. Rijnland zal hierbij aansluiting zoeken bij eventueel door Rijnland opgestelde nadeelcompensatierichtlijnen.

6. Besluitvormingsprocedure

Dit projectplan is een besluit op grond van de Algemene wet bestuursrecht. Dit besluit is voorbereid door toepassing van afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht. Het verloop van de procedure op grond van afdeling 3.4 ziet er als volgt uit:

1. Voorafgaand aan het vaststellen van een definitief projectplan, is op 19 september 2023 eerst een ontwerp-projectplan vastgesteld en vrijgegeven voor inspraak. In het digitale Waterschapsblad is dit ontwerp-projectplan gepubliceerd en belanghebbenden konden gedurende een termijn van zes weken, van 27 september 2023 tot en met 7 november 2023, een schriftelijke zienswijze op dit projectplan kenbaar maken bij Rijnland. Er zijn zes zienswijzen ingediend.
2. Na afloop van de termijn zijn de zienswijzen beoordeeld en is bezien of deze aanleiding waren het ontwerp-projectplan aan te passen. Dat was niet het geval. Nadat dit definitieve projectplan is vastgesteld, wordt het definitieve projectplan bekendgemaakt in het Waterschapsblad. Na bekendmaking treedt het projectplan in werking.
3. Na bekendmaking van het definitieve projectplan in het Waterschapsblad kunnen belanghebbenden beroep instellen bij de rechtbank Den Haag. Projectplannen vallen onder de Crisis- en herstelwet. Dit betekent dat indien beroep wordt ingesteld, het beroepsschrift beroepsgronden dient te bevatten. Indien dit niet het geval is, wordt het beroep niet-ontvankelijk verklaard. Eveneens betekent toepassing van de Crisis- en herstelwet dat na afloop van de beroepstermijn de beroepsgronden niet kunnen worden aangevuld.

Bijlage   Tabel met GIS-codes

Object	GIS-code
Gemaal Turfmarkt	413-036-00024
Peilscheiding Turfmarkt	413-031-00003